

## POSTANOWIENIE

3 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 3 lipca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku A. M.

z udziałem A. K.

o zniesienie współwłasności,

na skutek skargi kasacyjnej A. M.

od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z 20 października 2022 r., XI Ga 1167/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od A. M. na rzecz A. K. kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 7 października 2020 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu zniósł współwłasność majątku spółki cywilnej O. spółki cywilnej, dokonał jego podziału między wspólników oraz orzekł o kosztach sądowych.

Postanowieniem z 20 października 2022 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie IV w ten sposób, że zasądził od uczestnika A. K. na rzecz wnioskodawcy A. M. kwotę 23 023,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się postanowienia do dnia

zapłaty, nie naruszając w pozostałym zakresie rozstrzygnięcia tego punktu, dalej idące apelacje oddalił oraz orzekł o kosztach postępowania.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok w całości, zarzucając naruszenie:

- prawa materialnego, tj. art. 875 § k.c. art. 207 k.c., art. 48 o ustawy prawo bankowe, art. 44 k.c., 45 k.c. art. 551 k.c. poprzez brak ustaleń co do zorganizowanego zespołu składników niematerialnych i materialnych, przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej w tym własność ruchomości, w tym urządzeń materiałów, towarów i wyrobów, oraz innych praw rzeczowych do ruchomości; wierzytelności, i środków pieniężnych; franczyzy na wyłączność, ksiąg i dokumentów, związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,

- prawa procesowego, tj. art. 316 k.p.c. poprzez uchylenie się przez Sąd od wydania postanowienia zgodnie z materiałem dowodowym, a w szczególności z ustaleniami z dowodami z rachunku bankowego, które sąd w wyniku apelacji postrzegł, opisał i obliczył, ale nie znalazło to wyrazu w treści orzeczenia, a tym samym powstała sprzeczność pomiędzy postanowieniem a treścią jego uzasadnienia.

Nadto skarżący podniósł zarzut nierozpoznania istoty sprawy, wskazując na następujące okoliczności:

a) sąd w uchybił obowiązkowi z art. 617 k.p.c. w związku z art. 212 k.c. stanowiącego, że należy dokładnie określić rzecz mającą ulec podziałowi to jest przedsiębiorstwo w rozumieniu k.c., w sytuacji gdy poza składnikami wymienionymi w postanowieniu objęte współwłasnością były stany magazynowe, środki pieniężne na koncie Spółki, należności i zobowiązania, które nie są w ogóle opisane w postanowieniu, którego pkt 1 powinien dokładnie określać rzecz ulegająca podziałowi, przy czym w aspekcie art. 618 § 1 k.p.c. w związku z art. 875 § 1 k.c. i art. 44 k.c. postanowienie winno w pkt 1 wskazywać ustalony majątek spółki;

b) odnosić się do roszczeń wnioskodawcy w przedmiocie żądań dotyczących jego prawa własności przejętego i nie rozliczonego przez Spółkę, i to zarówno w aspekcie rozstrzygnięcia o prawie własności jak i wynikających z tego rozliczeń;

c) w aspekcie pkt b sąd całkowicie nie odniósł się do roszczeń wnioskodawcy udokumentowanych dokumentami i to pomimo wskazania zarówno kart dla każdego z dokumentów obrazujących każde z roszczeń i dokonania zliczenia wartości z nich wynikających, czego najbardziej skrajnym przykładem jest wskazanie wyciągu bankowego wydanego przez Bank prowadzący rachunek Spółki, obrazującego stan środków na koncie spółki, na podstawie którego dokonuje się księgowania, gdzie na karcie 278 akt znajduje się dowód wypłaty z konta spółki na konto A. K. kwoty 198 550,00 zł, a która to kwota nie istnieje w postanowieniu.

Skarżący podniósł, że skarga jest oczywiście uzasadniona, ponownie wskazując, że Sądy obu instancji uchyliły się od rozpoznania istoty sprawy oraz od oceny zebranego w toku postępowania materiału dowodowego, w tym samym od oceny jakości i poziomu opinii biegłych przeprowadzonych z tym postępowaniem. Skarżący zarzucił brak ustaleń w kwestii wypłacenia przez uczestnik kwoty 198 550 zł z konta spółki. W ocenie skarżącego Sąd uchybił obowiązкови z art. 617 k.p.c. w związku z art. 212 k.c., pozostawiając poza majątkiem przedsiębiorstwa: stany magazynowe, środki pieniężne na koncie Spółki, należności i zobowiązania, które nie są w ogóle opisane w postanowieniu, którego pkt 1 powinien dokładnie określać rzecz ulegająca podziałowi, przy czym w aspekcie art. 618 § 1 k.p.c. w związku z art. 875 § 1 k.c. i art. 44 k.c. postanowienie winno w pkt 1 wskazywać ustalony majątek spółki.

Uczestnik postępowania wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja

tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 3989 k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek, przewidzianych w art. 3989 § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Podkreślenia wymaga, że na etapie postępowania, jakim jest tzw. „przedsąd”, nie jest dopuszczalna ocena podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 3984 § 1 pkt 2 k.p.c.), lecz Sąd Najwyższy jest zobligowany i uprawniony wyłącznie do zbadania, czy wystąpiły przyczyny kasacyjne, określone w art. 3989 § 1 k.p.c.

Analiza zaskarżonego wyroku może być zatem dokonana jedynie pod kątem tego, czy uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera argumenty, które przekonują o oczywistej zasadności skargi.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 3989 § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy jurydycznej. Chodzi więc o szczególne, kwalifikowane przypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc kiedy wyrok może być uznany za bezprawny. Konieczne byłoby zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 1 marca 2002 r., I PKN 34/01; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, z 26 października 2022 r., I CSK 3332/22, z 29 stycznia 2021 r., I CSK 491/20).

Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz

sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2022 r., I CSK 5140/22 i powołane tam orzecznictwo).

Analiza skargi wnioskodawcy prowadzi do jednoznacznego wniosku, że nie zawiera ona wyczerpującego uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie. W akapicie zatytułowanym „Skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna”, skarżący ograniczył się do przytoczenia jedyne go zarzutu kasacyjnego i lakonicznej wzmianki o tym, że Sądy obu instancji uchyliły się od rozpoznania istoty sprawy oraz od oceny zebranego w toku postępowania materiału dowodowego, a tym samym od oceny jakości i poziomu opinii biegłych przeprowadzonych z tym postępowaniu. Skarżący pominął argumentację faktyczną i prawną, przy czym obszerny wywód, dotyczący nieprawidłowości postępowania dowodowego, zawarł w uzasadnieniu skargi kasacyjnej. Podkreślić jednak należy, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i uzasadnienie podstaw kasacyjnych to dwa niezależne elementy skargi, które pełnią odmienne funkcje, nie mogą być zatem ze sobą utożsamiane ani traktowane zamiennie.

Zdaniem Sądu Najwyższego, wnioski skarżącego sprowadzają się wyłącznie do polemiki i kwestionowania ustaleń faktycznych i oceny materiału dowodowego, poczynionych przez Sądy obu instancji.

Przepis art. 3983 § 3 k.p.c. stanowi, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wprawdzie nie wskazuje on *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów. Oznacza to, że spór o ocenę poszczególnych dowodów i ustalenie stanu faktycznego nie może być przenoszony do postępowania przed Sądem Najwyższym, który jest związany - zgodnie z art. 39813 § 2 k.p.c. - ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego

orzeczenia. Z uwagi na ograniczenia wynikające z art. 3983 § 3 k.p.c., o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może w żadnym razie świadczyć kwestionowanie ustaleń faktycznych lub oceny dowodów sądu drugiej instancji, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20 i z 11 lutego 2021 r., IV CSK 217/20).

Mając na względzie zaprezentowane argumenty, Sąd Najwyższy na podstawie art. 3989 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3, art. 99 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj. Dz.U. 2023, poz. 1964).

[SOP]

[ms]